

J. I. SMIRNOVA

ILJITSIÄ HOITAMASSA

Olin silloin työssä kultakutomossa № 36 Moskovassa, kaikkiaan olen ollut tuotannossa työssä jo 18 vuotta.

Viime vuoden maaliskuussa¹ kutomon johtaja sanoi minulle:

— Haluan lähettää sinut Vladimir Iljitšin luokse kotityöhön.

En ollut ollenkaan suostuvainen lähtemään. En ollut milloinkaan ollut kotiapulaisena, arvelin, etten kelpaakaan ja kenties siellä ollaan vaativiaisia. Lisäsin vielä:

— En osaa laittaa ruokaa kuin jotain aivan tavallista.

Mutta johtaja sanoi, ettei sillä ollut väliä eikä huolinut pelätä.

— He ovat aivan tavallisia ihmisiä, siellä pitää olla Vladimir Iljitšin apuna, ja siihen sinä pystyt...

Hän suostutti minut ja niin menin. Heti ensimmäisestä kerasta huomasin pelänneeni turhaan. Aivan tavallinen perhe ja heillä oli kaikki tavallista, meitä kotiapulaisia myös kohdeltiin ihan tavallisesti, niin että olo tuntui vaivattomalta.

Ja Vladimir Iljitš sitten! Hän oli tosin jo sairas heillä ollessani eikä kyennyt puhumaan. Ohikulkiessaan hän kuitenkin aina ensimmäisenä tervehti hyvin ystävällinen hymy huulillaan.

Kun hänelle milloin näytettiin elokuvia, niin hän kutsui aina minutkin katsomaan, tiesi, että pidin niistä kovasti.

Hän oli niin huomaavainen...

Ja tulipa heille kuka tahansa, hän pyysi minua aina syöttämään vieraan.

Muistan miten tyytyväinen hän oli, kun hänen luonaan kävi työläisten valtuuskunta...

Entä miten huomaavainen hän olikaan Nadežda Konstantinovnaa ja Maria Iljinitšnaa kohtaan — piti koko ajan huolta, etteivät väsyttäisi itseään... Nadežda Konstantinovnan luona kävi usein kaupungista Politvalistushallinnon työntekijöitä pitämässä

¹ Muistelmat on kirjoitettu 1924.— *Toim.*

istuntoja. Silloin Vladimir Iljitš tapasi laskeutua alakertaan katsomaan, miten Nadežda Konstantinovna voi. Tai jos tämä tai Maria Iljinitšna oli levolla, niin hän hiipi varpaisillaan heidän huoneidensa ohi, ettei olisi herättänyt...

Kesäisin hän kävi mielellään sienessä. Nousi heti aamusta ja pyysi minulta vasua... Milloin meni Maria Iljinitšnan, milloin Nadežda Konstantinovnan kanssa tai toisinaan kolmen kesken...

Ja kukista hän piti, mutta ei puutarha-, vaan ketokukista... Puutarhakukkia hän ei halunnut katsoakaan, huiskautti vain kättään, jos niitä näytti hänelle...

Kaikille tuli heti hyvä mieli, kun Vladimir Iljitšin vointi vähänkin parani. „Toipuu hyvinkin!” ajattelimme silloin. Ja jos hän oli huononemaan päin, niin me kaikki olimme masentuneita, kaikille tuli paha mieli.

Sellaista se elämä siellä oli — vuoroin oli ikävyyttä, vuoroin ilonaihetta ja toivoa...

Emmekä unohda koskaan sitä synkkää päivää, kun Vladimir Iljitš kuoli.

Vein hänelle kuten aina aamukahvin pöytään, mutta hän käveli ohi vain kumartaen ystävällisesti, ei ruvennut juomaan, meni huoneeseensa makuulle. Pidin kahvia kuumana kello neljään saakka, luulin koko ajan, että hän nousee juomaan. Mutta hän oli alkanut voida huonosti. Minulta pyydettiin kuumia pulloja... Kun ne vietiin sisään, ei hän enää niitä tarvinnut...

Riensin juoksujalkaa yläkertaan ja näin, että Maria Iljinitšna oli aivan suunniltaan, kasvot harmaina. Ymmärsin, että asiat oli huonosti...

— Mikä teidän on? — kysyin häneltä.

— Meidän Volodja on toivoton, — sanoi hän vain.

Rauhoittelin häntä. Hän meni toiseen huoneeseen ja purskahti itkuun. Silloin kiiruhdin Vladimir Iljitšin huoneeseen ja näin... Oi, aina pysyy se kaikki mielessäni, kalliit naistoverit!

Kaikki lääkärit olivat murheenlyömiä ja apulaishoitajat seisovivat syrjässä ja itkivät. Menin sisään... Nadežda Konstantinovna istui Iljitšin vuoteen reunalla ja piteli hänen kättään...

Voi, kyllä sitä oli raskasta katsoa! Kaikissa huoneissa itketiin... Kaikki olivat synkkiä...

Kun menin yläkertaan ja näin sen, oli raskasta! Kun alakertaan — niin vielä raskaampaa... En löytänyt mistään sijaa...

Ja sitten alkoi saapua väkeä maaseudulta ja kaupungista... Teki vielä kipeämpää...

Nyt olemme orpoja... Varsinkin Nadežda Konstantinovna ja Maria Iljinitšna. Kyyneleet kiertyvät silmiin, kun katson heitä... Nyt jäänkin heidän luokseen...

En ole ollut puolueen jäsen, mutta nyt liityin puolueeseen Lenin-kutsunnassa.